

1. Referentie

Referentie	Jans, M. (2001). <i>Speelpleinen op de rand van de 21^e eeuw</i> . Onuitgegeven onderzoeksrapport, Onderzoekscentrum Kind en Samenleving (Meise).
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

In 2000 kregen alle speelpleinwerkingen van de Vlaamse Gemeenschap, net als in 1980, 1985, 1990 en 1995 een uitgebreide vragenlijst voorgeschied. Deze ondertussen tot traditie geworden vijfjaarlijkse enquête laat toe om de speelpleinwerking in Vlaanderen in kaart te brengen en om evoluties in het speelpleingebeuren op te sporen. In dit rapport probeert men een beeld te geven van de speelpleinwerking anno 2000. Men doet dit niet door de kerncijfers van het speelpleinwerk sec op te lijsten. Men probeert een meer levend beeld op te hangen op basis van 8 opvallende thema's: kinderen op het speelplein, (professionele) animatoren op het speelplein, speelpleinwerk ook een economische werkelijkheid, toenemende reflexiviteit en visieontwikkeling in het speelpleinwerk, toenemend belang van de opvangfunctie, groeiende rol van de lokale overheden in het speelpleingebeuren, een nieuwe generatie speelpleinen, kadervorming en VDS.

3. Trefwoorden

Thema('s)	vrije tijd
kernwoord(en)	Jeugdwerk, vorming, vrijetijdsbeleving

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Vlaamse Dienst Speelpleinwerk vzw
Onderzoeker(s)	Marc Jans Onderzoekscentrum Kind en Samenleving Nieuwelaan 63 1860 Meise Tel: 02/ 272 07 53 Fax: 02/ 269 78 72 info@k-s.be http://www.k-s.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is de maatschappelijke positie en betekenis van het hedendaagse speelpleinwerk?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwantitatief onderzoek met schriftelijke enquête
Onderzochte groep	199 van alle (397) speelpleinwerkingen van Vlaanderen, vulden de enquête in. Hiervan kwamen 197 enquêtes in aanmerking voor statische verwerking, wat neerkomt op een respons van 49.7%.

Bereik	Regionaal (Vlaanderen)
--------	------------------------

7. Resultaten

Kinderen op het speelplein	Hoewel er in 2000 nagenoeg evenveel lagere schoolkinderen en kleuters zijn, mag er, onder voorbehoud weliswaar, gesteld worden dat er minder onder hen naar het speelplein gaan in vergelijking met 1995. Slechts een zeer beperkt aantal speelpleinkinderen heeft een zichtbare handicap en een klein deel is van allochtone afkomst.
Animatoren op het speelplein	Het profiel van de speelpleinanimateur blijft grotendeels constant doorheen de tijd, net zoals hun aantal. De statistieken geven volgend beeld van de doorsnee animator: jong, vrouw, vaak gebrevetteerd, maar met minder ervaring. Het aantal gebrevetteerde animatoren lijkt evenwel lichtjes te verminderen. Een trend die zich scherper aftekent is de professionalisering van de speelpleinanimatoren, zeker wanneer rekening wordt gehouden met het feit dat ook vrijwillige animatoren steeds meer vergoed worden voor hun prestaties op het speelplein. De verhouding man/vrouw in speelpleinwerk blijft omgekeerd evenredig wanneer je de top met de basis vergelijkt.
Het speelplein, ook een economische werkelijkheid	Het speelpleinwerk gaat steeds met grotere geldstromen gepaard. Dit maakt dat het speelpleinwerk ook steeds meer een economische realiteit wordt. Dit uit zich onder meer in de toenemende tewerkstelling verbonden aan het speelpleinwerk. Maar het speelpleinwerk krijgt allicht ook steeds meer betekenis voor de vrije markt, waar gespecialiseerde actoren goederen en diensten kunnen aanbieden aan het speelpleinwerk.
Visie achter het speelpleinwerk	Een visie gekenmerkt door de intrinsieke betekenis en waarde van het (vrij) spel, mogelijk gemaakt door een rijke variatie aan speelpraktijken (speelvoorzieningen en spelmateriaal) is in volle opmars in het speelpleinwerk.
Belang van opvang neemt toe	Hedendaagse speelpleinen opereren in een spanningsveld tussen opvang (maatschappelijke nood) en spelbevordering en kindparticipatie (het speelpleindiscours). Vooral gemeenten brengen de opvangfunctie van de speelpleinwerking op de agenda.
Toenemend belang van de gemeente	De gemeente is op vele vlakken (organisatorisch, financieel, beleidsmatig, logistiek en inhoudelijk) één van de belangrijkste partners geworden in de organisatie van het lokaal speelpleinwerk.
Een nieuwe generatie speelpleinen?	We kunnen spreken van een nieuwe generatie speelpleinen, gekenmerkt door het streven naar democratische structuren. Ze hechten een groot belang aan een hedendaagse visie op speelpleinwerk, waarin het principe van vrij spel en een gevarieerd spelaanbod belangrijke elementen zijn. Voorts is de gemeente nadrukkelijk aanwezig op de nieuwe generatie speelpleinen en proberen zij opvang en spelbevordering te combineren. Veel kenmerken van de animatoren en de kinderen zijn echter min of meer constant gebleven in vergelijking met de vorige generatie speelpleinen. De stijgende vergoeding uitgekeerd aan vrijwillige en meer en meer ook aan professionele animatoren vormt daarop een uitzondering.
Kadervorming en VDS	Naast de cursussen is er een groeiende vraag naar ondersteuning van het leren op het echte speelplein. De actie BREEDBEELD van de VDS speelt daar nu reeds op in. Dergelijke initiatieven kunnen allicht nog uitgebreid worden in de toekomst.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

In 2000 kregen alle speelpleinwerkingen van de Vlaamse Gemeenschap, net als in 1980, 1985, 1990 en 1995 een uitgebreide vragenlijst voorgeschied. Deze ondertussen tot traditie geworden vijfjaarlijkse enquête laat toe om de speelpleinwerking in Vlaanderen in kaart te brengen en om evoluties in het speelpleinwezen op te sporen. In dit rapport probeert men een beeld te geven van de speelpleinwerking anno 2000. Men doet dit niet door de kerncijfers van het speelpleinwerk sec op te lijsten. Men probeert echter een meer levend beeld op te hangen op basis van een achttal thema's. Dit onderzoek gebeurde door het Onderzoekscentrum Kind en Samenleving, in opdracht van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk.

Er wordt besloten dat men kan spreken van een nieuwe generatie speelpleinen, gekenmerkt door het streven naar democratische structuren. Ze hechten een groot belang aan een hedendaagse visie op speelpleinwerk, waarin het principe van vrij spel en een gevarieerd spelaanbod belangrijke elementen zijn. Voorts is de gemeente nadrukkelijk aanwezig op de nieuwe generatie speelpleinen en proberen zij opvang en spelbevordering te combineren. Veel kenmerken van de animatoren en de kinderen zijn echter min of meer constant gebleven in vergelijking met de vorige generatie speelpleinen. De stijgende vergoeding uitgekeerd aan vrijwillige en meer en meer ook aan professionele animatoren vormt daarop een uitzondering.